
Vergaderjaar 2008–2009

29 435

Nota Ruimte

Nr. 219

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 februari 2009

Hierbij ontvangt u de antwoorden op de vragen gesteld tijdens het Algemeen Overleg Uitvoering Nota Ruimte op 29 januari 2009. Tevens beantwoord ik, mede namens mijn ambtgenote van Economische Zaken, in deze brief de toezeggingen gedaan tijdens het Algemeen Overleg Bedrijventerreinen van 29 januari 2009.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

Bijlage bij brief nr. 2009011363

Bijgaand treft u aan de schriftelijke beantwoording van de vragen gesteld tijdens het Algemeen Overleg Uitvoering Nota Ruimte van 29 januari 2009. Tevens beantwoord ik, mede namens de minister van Economische Zaken, in deze brief de toezeggingen gedaan tijdens het Algemeen Overleg Bedrijventerreinen van 29 januari 2009.

Centrale As en Quatrebras

Mevrouw Van Gent (GroenLinks) vroeg naar de relatie tussen Centrale As en Quatrebras. Oorspronkelijk had de gemeente Tytsjerksteradiel een bedrijventerrein gepland bij Burgum. Het tracé van de Centrale As loopt door dit gebied. Om de ontwikkeling van de Centrale As mogelijk te maken heeft de provincie met de gemeente Tytsjerksteradiel de afspraak gemaakt dat de gemeente bij Quatrebras een bedrijventerrein mag ontwikkelen. Dit is gebeurd in de vorige kabinetsperiode.

Door het huidige kabinet is de SER-ladder hoog op de agenda geplaatst en de gemeente en de provincie hebben nu de Grontmij ingeschakeld voor de regionale behoeftebepaling in relatie tot een bedrijventerrein bij Quatrebras conform de SER-ladder. De opdrachtverlening aan Grontmij vindt plaats op 3 maart en het onderzoek moet op 1 juli 2009 afgerond zijn.

Wat betreft de planning van de ontwikkeling van de Centrale As kan ik zeggen dat dit conform de planning verloopt. Er is hard gewerkt aan het Provinciaal Inpassingsplan. Het voorontwerp is inmiddels gereed en ligt tot 2 maart 2009 ter inzage. Volgens de planning zal het ontwerpplan medio 2009 ter inzage worden gelegd en eind 2009 door Provinciale Staten van Fryslân worden vastgesteld.

Wat betreft Quatrebras heb ik bij brief d.d. 10 november 2008 aangegeven eind november 2008 de eerste resultaten te verwachten wat betreft de toepassing van de SER-ladder. In het overleg tussen rijk, provincie en gemeente is in het najaar van 2008 een stappenplan afgesproken en is een onderzoekvraag met betrekking tot de regionale behoeftebepaling en nut en noodzaak van een bedrijventerrein bij Quatrebras overlegd. Het onderzoek, dat wordt uitgevoerd door de Grontmij, is momenteel in volle gang en zal vóór 1 juli 2009 worden afgerond.

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Mevrouw Neppéus (VVD) vroeg in hoeverre de betrokken overheden (rijk, provincies, gemeenten) voldoende voorbereid zijn op de inwerkingtreding van de digitale aspecten van de Wro, met andere woorden de Regeling RO Standaarden, per 1 juli 2009. Per 1 juli 2009 treedt in werking de regeling RO Standaarden. Behalve een vernieuwd stelsel van processen voor de ruimtelijke ordening in Nederland worden met de inwerkingtreding van de Wro ook de resultaten van het programma DURP (Digitale Uitwisseling in Ruimtelijke Processen) wettelijk verankerd: nagenoeg alle instrumenten uit de Wro worden door bronhouders digitaal gemaakt en beschikbaar gesteld, en de bestemmingsplannen worden onderling vergelijkbaar. Digitale ruimtelijke plannen zijn niet nieuw. Sinds de start van het DURP-programma (2000) is hier door de DURP-partners (VROM, IPO, VNG) aan gewerkt.

Toch zullen alle partijen zich de komende maanden nog stevig moeten inspannen om er per 1 juli 2009 ook echt klaar voor te zijn. VROM heeft samen met de VNG en IPO de afgelopen jaren ingezet op ruime invoeringsbegeleiding: publicaties, handreikingen, een helpdesk, kennisplein

(website) en een expertteam. Onlangs heb ik met IPO en VNG de stand van zaken rond de digitalisering Wro besproken. Tijdens dit overleg is geconstateerd dat nog het nodige werk verzet moet worden, maar dat de beoogde invoeringsdatum haalbaar blijft.

Nota Ruimtebudget-projecten

Mevrouw Wiegman-Van Meppelen Scheppink (ChristenUnie) informeerde naar het moment van de besluitvorming over IJsseldelta Zuid. Uiteraard zet ik mij in om alle projecten zo snel als mogelijk de procedure te laten doorlopen. Om goed te kunnen oordelen over de effectiviteit van het project IJsseldelta moeten eerst de mogelijke gevolgen van het advies van de Commissie Veerman over een peilstijging van het IJsselmeer in kaart zijn gebracht. Hiervoor wordt momenteel een quick scan uitgevoerd. In maart verwacht ik de uitkomsten van deze quick scan. De uitkomsten zullen worden meegenomen in de KBA voor IJsseldelta. De Ministerraad zal vervolgens in het najaar van 2009 een besluit nemen over de hoogte van de bijdrage uit het Nota Ruimtebudget voor het project IJsseldelta.

De heer Van Heugten (CDA) heeft gevraagd naar een overzicht van de uitputting van het Nota Ruimte budget. Inmiddels is voor 11 van de 23 projecten een bijdrage uit het Nota Ruimtebudget toegekend: Noordelijke IJ-oever, Greenports, Klavertje 4/Venlo, Scheveningen Boulevard (onderdeel Den Haag Internationale Stad), Den Bosch Spoorzone, Apeldoorn Kanaalzone, Eindhoven A2-zone, zuidelijke aansluiting, Nijmegen Waalfront, Nieuwe Hollandse Waterlinie, Waterdunen en Maastricht Belvédère. In totaal is er ruim € 216 mln. uit het Nota Ruimtebudget beschikbaar. Ook over het alternatief van de Hoeksche Waard is besloten. Op basis van de onderhandelingen met de regio zal de precieze verdeling van de bijdragen aan de twee alternatieven op zeer korte termijn bekend gemaakt worden. Thans is nog € 582 mln. beschikbaar voor de resterende gebiedsprojecten. Zoals blijkt uit het overzicht in bijlage 1, is er sprake van bedragen die zijn toegevoegd aan het miljard als ook van bedragen die in mindering zijn gebracht. De Kamer is eerder schriftelijk geïnformeerd over bedragen die van het miljard in mindering zijn gebracht via de brief inzake de selectie van de projecten (29 435, nr. 207), de FES-begroting 2009 en via de begrotingen 2009 van VROM en LNV.

Gegeven de kredietcrisis is de bijdrage uit het Nota Ruimtebudget voor de geselecteerde projecten nog belangrijker. Ik streef ernaar om eind 2009 voor de resterende projecten te hebben besloten over de doorgang naar de uitvoeringsfase en bij positief besluit, over de hoogte van de bijdrage uit het Nota Ruimtebudget.

Wet voorkeursrecht gemeenten

De heer Van Heugten vroeg naar de stand van zaken van de wijziging van diverse wetten op de beleidsterreinen van het ministerie van VROM in verband met het herstellen van wetstechnische gebreken, alsmede aanbrenging van andere wijzigingen van ondergeschikte aard (TK 31 750). De nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging worden binnenkort aan uw Kamer toegezonden.

De heer Van Heugten vroeg wanneer de wijziging van de Wet voorkeursrecht gemeenten is doorgevoerd. In het kader van de herijking van de VROM-wetgeving wordt de Wet voorkeursrecht gemeenten in 2 stappen vereenvoudigd. In de Invoeringswet Wro welke op 1 juli 2008 in werking is getreden zijn de vestigingsgrondslagen uit de Wet voorkeursrecht gemeenten vereenvoudigd, wat leidt tot een flinke reductie van de bestuurlijke lasten. Ook is de Wet voorkeursrecht gemeenten daarbij

aangepast aan de nieuwe planbegrippen uit de Wro en is het provinciaal- en rijksvoorkeursrecht geregeld. Het tweede deel van de vereenvoudiging van de Wet voorkeursrecht gemeenten is vervat in het Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet voorkeursrecht gemeenten (vereenvoudiging bekendmaking en aanbiedingsprocedure). Dit wetsvoorstel is bij uw Kamer aanhangig (TK 2007–2008, 31 285) en bevindt zich in het stadium van de voorbereiding van de Nota naar aanleiding van het Verslag en Nota van Wijziging.

ILG en landschapselementen

Mevrouw Wiegman-Van Meppelen Scheppink vroeg naar mijn reactie op het signaal dat de ILG-gelden ontoereikend zouden zijn voor jaarlijks beheer van landschapselementen. De middelen voor het beheer van landschapselementen zijn op basis van verschillende berekeningen, waaronder de berekeningen in het rapport «Landschap Beschermen en ontwikkelen» van het Planbureau voor de Leefomgeving, niet toereikend. Het beeld is echter zeer divers. Zoals aangegeven in de Agenda Landschap en in het debat met uw Kamer daarover op 28 januari jl. gaat het kabinet op basis van het advies van de Taskforce Financiering Landschap Nederland (onder leiding van de heer Rinnooy Kan) met provincies de financieringsbehoefte in beeld brengen om het landschap in stand te houden of waar mogelijk te herstellen. In de zomer zullen de eerste resultaten hiervan beschikbaar zijn.

Bedrijventerreinen moties begrotingsbehandeling VROM

Tijdens de behandeling van de VROM-begroting 2009 heeft uw Kamer drie moties aangenomen voor het onderdeel bedrijventerreinen. Het gaat hier om de moties Vermeij c.s. (31 700 XI, nr. 29) over het opstellen van een methodiek voor verevening, de motie Van der Ham (31 700 XI, nr. 41) die het kabinet oproept om voorstellen te doen voor een methodiek voor prijszetting van bedrijventerreinen en de motie Van der Staaij c.s. (31 700, nr. 43) over de gesignaleerde onevenwichtigheid in financiering tussen grote en kleine bedrijventerreinen. Tenslotte vroeg u ook naar de stand van zaken omtrent de motie Van Heugten c.s. (31 700, nr. 16) omtrent investeringen in regionale infrastructuur en ruimtelijk-economische projecten.

Een werkgroep onder het voorzitterschap van de heer Jorritsma, Commissaris der Koningin in Friesland, buigt zich in de komende maanden over een uitvoeringsstrategie naar aanleiding van het advies van de Taskforce (Her)ontwikkeling Bedrijventerreinen. Deze uitvoeringsstrategie gaat de mogelijkheden voor provincies en gemeenten op twee belangrijke aspecten uit het advies van de Taskforce (Her)ontwikkeling Bedrijventerreinen in kaart brengen. De twee aspecten zijn regionaal bestuurlijke arrangementen (met daarin specifieke aandacht voor opties voor regionale samenwerking en afstemming van bedrijventerreinenbeleid) en de financiële structuur voor herstructurering (specifiek gericht op opties voor hogere grondopbrengsten, financiële verevening, herstructureringsfonds). De heer Jorritsma presenteert zijn bevindingen in juni 2009 aan het IPO, de VNG, de minister van Economische Zaken en mijzelf. Ik heb de heer Jorritsma nadrukkelijk verzocht om methodieken voor verevening en de prijstelling van bedrijventerreinen mee te nemen in de werkzaamheden van de werkgroep.

Parallel aan de werkgroep uitvoeringsstrategie werkt een team met vertegenwoordigers van het Rijk, de provincies en gemeenten aan een convenant met bestuurlijke afspraken over het bedrijventerreinenbeleid. Deze voorbereidingen liggen op schema en moeten leiden tot overeenstem-

ming in juni 2009. Eén van de afspraken in het Convenant Bedrijventerreinen zal zijn dat provincies samen met regio's en gemeenten provinciale herstructureringsprogramma's opstellen om inzichtelijk te maken hoe zij de rijksmiddelen willen inzetten. In de communicatie met provincies over deze programma's zal ik de motie van de heer Van der Staaij c.s. meenemen.

Tenslotte ben ik bezig om te inventariseren of alle projecten voldoen aan de voorwaarden die zijn gesteld in de motie Van Heugten. Mede namens de minister van Economische Zaken zal ik u in maart 2009 een brief sturen met daarin een korte analyse van de projecten op uw voorwaarden. Ook zal ik in die brief ingaan op de precieze afhandeling van de motie en ons voorstel hoe we de bijdragen aan de projecten willen toekennen.

Bedrijventerreinen – verbetering IBIS

De Algemene Rekenkamer concludeert dat de gegevens over de herstructureringsopgave in IBIS onvoldoende zijn. In de IBIS-rapportage van Arcadis en STEC, jaarlijks opgesteld in opdracht van de minister van VROM, onderschrijven beide bureaus deze conclusie. Ik erken de problematiek en mindere kwaliteit van de gegevens over herstructurering in IBIS.

In haar rapportage heeft de Taskforce (Her)ontwikkeling Bedrijventerreinen (THB) onderzoek laten doen naar de feitelijke opgave. Dit heeft geleid tot een kernopgave van 15 800 ha tot en met 2020 met een bijbehorende kostenraming van € 6,35 miljard. Zoals het advies van de THB stelt is een eenmalige inhaalslag in de herstructurering nodig alvorens bedrijventerreinen meer levenscyclisch door marktpartijen worden ontwikkeld. Deze eenmalige inhaalslag is het uitgangspunt voor de herstructureringsopgave van 6500 ha tot en met 2013 inclusief € 400 mln. Rijksgeld in de kabinetsreactie THB.

Om de gegevens in IBIS over veroudering en herstructurering te verbeteren, heb ik in 2008 samen met provincies, de vragen en definities binnen de IBIS-vragenlijst geactualiseerd en aangescherpt. Dit ook mede in het licht van de door de THB gebruikte terminologie. Daarnaast heb ik begin 2009 een actie uitgezet om de gegevens en de verzameling daarvan rond herstructurering te verbeteren. Hiervoor heb ik de bureaus Arcadis en STEC gevraagd om de kwaliteit van de veroudering- en herstructureringsgegevens per provincie in kaart te brengen. Per provincie wordt er een inventarisatie en data-analyse uitgevoerd naar de kwaliteit van de beschikbare gegevens. Het onderzoek moet resulteren in aanbevelingen voor de verbetering van de gegevens rondom herstructurering en veroudering. Het onderzoek wordt in de zomer van 2009 afgerond. In overleg met provincies zal ik de resultaten medio 2010 in IBIS implementeren.

In het debat met uw kamer van 29 januari jl. heeft u ook nog vragen gesteld over de voortgaande veroudering van bedrijventerreinen tot 2013. Monitoring van de (toename van de) veroudering doen wij in IBIS. In hun afwegingen ten behoeve van de hierboven genoemde provinciale herstructureringsprogramma's kunnen provincies, regio's en gemeenten anticiperen op deze voortgaande veroudering. Op dit moment ben ik overigens bezig om maatregelen te nemen om veroudering van bedrijventerreinen tegen te gaan. Ik onderzoek de mogelijkheid om parkmanagement meer verplichtend te maken en in de visie op verzakelijking wordt ook onderzocht onder welke randvoorwaarden marktpartijen meer gaan investeren in bedrijventerreinen om veroudering te voorkomen. Deze visie op verzakelijking is voorzien eind 2009.

Bijlage 1**Overzicht Nota Ruimtebudget**

Fes-middelen	1 000 000 000
Index 2007	2 090 000
Index 2008	14 429 000
Index 2009 en verder (geschat)	20 000 000
Afdracht BTW fonds	-/- 47 689 000
Luchtkwaliteit	-/- 85 000 000
Proceskosten (8 jaar maal 500 000)	-/- 4 000 000
Begroting 2009 (onder andere Mooi Nederland)	-/- 112 000 000
Totaal beschikbaar voor projecten	797 830 000

Tabel 1. Beschikbaar Nota Ruimtebudget

Projecten besloten MR	Miljoen euro
IJeuvers Amsterdam	30
Den Bosch	13
Apeldoorn	11
Scheveningen Boulevard	10,8
Greenport Boomwatering	6,9
Greenport 4B-water Waalblok	4,5
Greenport Overbuurtsepolder	1,9
Greenport Bollenstreek	6,8
Greenport Boskoop	4
Greenport Aalsmeer/Primaviera	6
Klavertje 4	22,9
Klavertje 4, deelproject Deurne	3
Nijmegen	25
Eindhoven A2 zuidelijke aansluiting	6,8
Nieuwe Hollandse Waterlinie	35
Waterdunen	18
Maastricht	10
Subtotaal	215,6